

Димка МИТЕВА

СИМПОЗИУМ КРСТЕ П. МИСИРКОВ И
НАЦИОНАЛНО–КУЛТУРНИОТ РАЗВОЈ НА
МАКЕДОНСКИОТ НАРОД ДО ОСЛОБОДУВАЊЕТО

„Македонски јазик“. Година
XXVI (1975), стр. 199–201.
YU ISSN 0025–1089

Главна научна манифестација од програмата за одбележување на **стогодишнината од раѓањето на „Крсте Мисирков“** беше меѓународниот научен симпозиум на тема „Крсте П. Мисирков и национално-културниот развој на македонскиот народ до ослободувањето“.

Организатор на Симпозиумот беше Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“. На еден од состаноците на Научниот совет беше избран посебен одбор во овој состав: претседател акад. **БЛАЖЕ КОНЕСКИ**, претседател на Македонската академија на науките и уметностите, секретар Трајко Стаматоски, директор на Институтот за македонски јазик, Тодор Димитровски, научен советник на Институтот за македонски јазик, д-р Глигор Тодоровски, директор на Институтот за национална историја, Благоја Корубин, научен советник на Институтот за македонски јазик, д-р Иван Катарџиев, директор на Народната и универзитетската библиотека, и акад. Харалампие Поленаковиќ.

Симпозиумот се одржа во амфитеатарот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје од 22 до 25 април 1975 година.

Спроти денот на започнувањето на Симпозиумот гостите и учесниците на Симпозиумот ја разгледаа спомен-собата на Мисирков во Институтот за македонски јазик, која беше отворена по повод јубилејот.

Претседателот на Организациониот одбор акад. Блаже Конески, отворајќи го Симпозиумот, ги поздравил прет-

ставниците на општествено-политичкиот, културниот и научниот живот во Републиката, меѓу кои и Благоја Талески, Шукри Рамо, Методи Анто, акад. Димитар Митрев, Томе Дракулески, Стојан Димовски, Жамила Коломонос и др. Тој ги поздравил и учесниците на симпозиумот дојдени од повеќе славистички центри во земјата и од странство. Потоа Симпозиумот го поздравил пожелувајќи му успешна работа и добри резултати од името на Собранието на СРМ неговиот претседател Благоја Талески, од Македонската академија на науките и уметностите и Советот на академиите на СФРЈ акад. Блаже Конески, од Универзитетот „Кирил и Методиј“ ректорот акад. Димитар Митрев, од Српската академија на науките и уметностите акад. Васо Чубриловиќ, од полските слависти д-р Станислав Урбањчик, од чешките слависти акад. Еуген Паулини, од Институтот за словенска филологија во Виена акад. Јосип Хам, од Централниот институт за лингвистика во Берлин проф. д-р Роналд Леч, од Филолошкиот факултет во Белград проф. д-р Слободан Ж. Марковиќ и од Институтот за јазик во Загреб д-р Божидар Финка. До Симпозиумот упатија писмени пораки и одделни слависти од странство, со искрени желби за успешна и плодна работа.

Симпозиумот работеше во три секции: секција за лингвистика, секција за историја и секција за историја на литературата и фолклор. Вкупно беа поднесени 45 реферати и соопштенија од југословенски и странски учесници.

Во рамките на секцијата за лингвистика се одржаа три заседанија на кои поднесоа реферати следниве научни работници: *Dalibor Brozović* (Књига „Za makedonckite raboti“ i suvremena sociolingvistička shvaćanja (južno)slavenske jezične problematike), *Божидар Вигоески* (Дијалектната база на јазикот на Мисирков), *Тодор Димитровски* (Лексички разлики меѓу јазикот на Мисирков и современиот македонски литературен јазик), *Пишемислав Зволињски* (Погледите на Крсте Мисирков за македонскиот јазик во очите на странец), *П. Хр. Илиевски* (Обиди на воведување на говорниот јазик во писменоста пред Крсте П. Мисирков (Од дамаскинарската книж-

нина во Македонија), *Оливера Јашар-Насијева* (Општествено-политичката терминологија во јазикот на К. П. Мисирков), *Мјечислав Караиш* (За привидната улога на писателот во оформувањето на литературниот јазик (На примерот на полскиот јазик), *Блаже Конески* (Односот на К. П. Мисирков спрема факторот на традицијата во развитокот на литературниот јазик), *Р. Леч* (Некоторые специфические особенности развития македонского литературного языка), *Маринко Миџков* (Функцијата и дистрибуцијата на изразните членски средства во книгата „За македонските работи“), *Hanna Orzechowska* (Frekwencija i dystrybucija imiesłow na -jki u K. Misirkowa na tle zakresu ich użycia u M. Serpenkova i w bulgarskich tekstach przełomu wieku XIX i XX), *К. Пеев – А. Појовски* (Дијалектизмите во јазикот на Мисирков), *Ј. Русек* (Активната глаголска придавка кај К. П. Мисирков), *Трајко Стаматоски* (Мисирковата реформа на македонското писмо), *Драги Стефанија* (Околу акцентот во одделни зборови во македонскиот литературен јазик), *Душан Томовски* (Геминацијата во македонскиот јазик од Мисирков до денес), *Зузана Тополињска* (Употребата на членски и заменски облици во текстовите на Мисирков во светлината на семантичката анализа на тие текстови), *Stanislaw Urbańczyk* (Czynniki warunkujące powstawanie i rozwój słowiańskich narodów i języków literackich), *Казимјеж Фелешко* („Необичните“ конструкции со *оа* кај Мисирков – барани синонимни облици или одраз на туѓи влијанија), *Radu Flora* (О роџесима rumunskog književnog jezika), *Ј. Натт* (Мој osvrt на К. Р. Misirkova), *Александар Цукески* (Лингвистичката терминологија на Мисирков).

Секцијата за историја одржа две заседанија, а на нив реферираа: *Данчо Зографски* (Аргументацијата на К. П. Мисирков за македонската нација), *Пејро Јанура* (Албанскиот печат за македонското прашање во времето на Мисирков), *Иван Каџарџиев* (Политичкото и културното значење на Мисирковата кодификација на македонскиот јазик), *Воислав Кушевски* (Реагирањето на Крсте Мисирков во врска со поставувањето на македонското прашање во Друштвото на народите), *Arpad Lebl* (Ваќка u vremenu Misirkova i knjige „За

makedonckite raboti“), *Десанка Миљовска* (За некои елементи на националната програма на Крсте Петков Мисирков), *Манол Пандевски* (Крсте Мисирков и Јане Сандански. Една паралела на две струи во македонското ослободително движење од почетокот на XX век), *Бранко Панов* („Славјански Век“ за создавањето на целта на Македонското научно-литературно студентско другарство во Петроград во 1902 година), *Рисјо Поилазаров* (Пројави на македонската посебност кај македонските учесници во антиосманските движења и војни во 70-тите години на XIX век), *Гане Тодоровски* (За инспиративните извори на идеолошкото и националното формирање на К. П. Мисирков), *Глиѓор Тодоровски* (Просветната политика на Кралството Србија во Македонија по Балканските војни (1912–1915 г.), *Александар Т. Хрисјов* (Крсте Мисирков и македонската политичка мисла), *Климент Цамбазовски* (Крсте Мисирков и српската јавност во текот на 1903 година), *Robert Schwanke* (Misirkovs „Mazedonien“ und die Propaganda der Anrainerstaaten).

На заседанието на секцијата за историја на литературата и фолклор поднесоа реферати следниве научни работници: *Иван Доровски* (За некои прашања сврзани со преродбата кај Словените и за односот на Чесите спрема Македонија и Македонците), *Воислав Јаќоски* (Односот на Крсте Мисирков кон фолклорот), *Лазо Каровски* (Крсте Мисирков како препејувач), *Нада Момировска* (Од литературни појави до литературен континуитет и продукција), *Хараламие Поленаковиќ* (Вук Ст. Караџиќ и Крсте П. Мисирков), *Рудолф Прајнерсјорфер* (Ватрослав Јагиќ и Крсте П. Мисирков за јужнословенските јазици и народности), *Никифор Робовски* (Кон некои етнолошки и фолклористички аспекти во делото на Лудвик Куба за Македонија во 20-тите години), *Александар Сјасов* (Кочо Рацин и Крсте Мисирков), *Гоце Сџефановски* (Крсте Мисирков за литературата и современата македонска литература за Крсте Мисирков).

Во дискусијата за овие реферати зедоа учество голем број учесници на Симпозиумот. Тие придонесоа да се осветли

личноста и делото на Крсте П. Мисирков и времето во кое тој дејствувал.

На крајот на Симпозиумот на заедничка седница претседателот на Организациониот одбор акад. БЛАЖЕ КОНЕСКИ ја оцени работата на Симпозиумот како многу успешна. Од името на странските учесници Јосип Хам го изрази своето задоволство од организацијата и работата на Симпозиумот, укажувајќи на срдечното гостопримство и од сето она што учесниците можеле да го видат, чујат и пријатно доживеат во нашата Република.

Претседателот на Собранието на СРМ Благоја Талески и претседателот на Македонската академија на науките и уметностите акад. Блаже Конески приредија за учесниците и гостите на Симпозиумот приеми коишто поминаа во мошне срдечна атмосфера.

На 25 април 1975 година за учесниците на Симпозиумот беше организиран еднодневен излет. Во Титов Велестие, меѓу другото, ја посетија родната куќа на основоположникот на современата македонска литература Кочо Рацин, а во штипско Ново Село во кое учителствувал Гоце Делчев, ја разгледаа црквата Св. Богородица и Галеријата на икони. Притоа културно-уметничките друштва од Штип изведоа за нив богата програма од народни песни и ора.

Работата на симпозиумот „Крсте П. Мисирков и национално-културниот развој на македонскиот народ до Ослободувањето“, беше убаво одбележана и од средствата за јавно информирање (радиото, телевизијата и печатот).

Рефератите поднесени на Симпозиумот ќе бидат објавени во посебен зборник во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ и со тоа ќе ѝ бидат достапни на пошироката јавност.

[З а б е л е ш к а. Во оваа 2023 година паѓа 120-годишнината од излегувањето на знаменитото дело на Мисирков – „За македонските работи“.]